

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 14. februarja 2020

Po mnenju revizorjev je Komisija izpolnila svoje obveznosti v zvezi z jedrsko varnostjo v skladu s Pogodbo Euratom, vendar je mogočih še nekaj izboljšav

Na splošno so za jedrsko varnost odgovorne države članice EU, ki uporabljajo jedrsko energijo, toda tudi Evropski komisiji so naložene posebne obveznosti na tem področju, predvsem v zvezi z zakonodajo in nadzorom. Po navedbah v novem poročilu Evropskega računškega sodišča je Komisija te obveznosti izpolnila, vendar lahko pravni okvir in svoje notranje smernice še posodobi.

Pogodba Euratom iz leta 1957 ureja uporabo jedrske energije v miroljubne namene v EU. Za varnost jedrskih objektov so v prvi vrsti odgovorni imetniki dovoljenj zanje (operaterji), in sicer pod nadzorom nacionalnih regulativnih organov. Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom) je v direktivah določila temeljne standarde za varovanje zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi, ki nastanejo zaradi ionizirajočega sevanja. Svet na podlagi predloga Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom sprejema in redno posodablja direktive na področjih jedrske varnosti, temeljnih varnostnih standardov ter ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki.

Komisija prav tako nadzoruje, kako države članice prenesejo te direktive v nacionalno zakonodajo, in po potrebi uvede postopke za ugotavljanje kršitev. Preverja tudi, ali so načrtovani programi držav članic za jedrske naložbe skladni s Pogodbo Euratom. Komisija je pooblaščenca za preverjanje delovanja in učinkovitosti naprav držav članic za nadzor stopnje radioaktivnosti zraka, vode in zemlje. Poleg tega upravlja, vodi in razvija sistem Evropske skupnosti za izmenjavo informacij ob radiološkem izrednem dogodku (ECURIE), ki je bil vzpostavljen po nesreči v Černobilu leta 1986 za izmenjavo informacij v primeru izrednega jedrskega dogodka. Sodišče se je pri reviziji osredotočilo na dejavnosti Komisije na podlagi njenih pooblastil in obveznosti v skladu s Pogodbo Euratom.

„Komisija je v splošnem izpolnila svoje obveznosti v zvezi z jedrsko varnostjo,“ je povedal član Evropskega računškega sodišča João Figueiredo, pristojen za poročilo. „Vendar Sodišče priporoča, naj se posodobijo pravni okvir, pristopi in postopki, ki se zdaj uporabljajo za ocenjevanje prenosa

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

direktiv Euratom, izdajanje mnenj o jedrskih naložbah in preverjanje naprav za nadzor radioaktivnosti.“

Revizorji so preučili preverjanja, ki jih je opravila Komisija v zvezi s tem, kako države članice izvajajo tri nedavne direktive Euratom: direktivo o izrabljenem gorivu in ravnanju z jedrskimi odpadki, spremenjeno direktivo o jedrski varnosti ter direktivo o temeljnih varnostnih standardih. Številne države članice so Komisijo v roku obvestile o svojih ukrepih za izvajanje direktive o temeljnih varnostnih standardih in spremenjene direktive o jedrski varnosti. Vendar vse države članice niso pravilno izvajale direktive o izrabljenem gorivu in ravnanju z jedrskimi odpadki. Temu ustrezno je Komisija uvedla 15 postopkov za ugotavljanje kršitev, ki so v času revizije povečini še potekali.

Ob koncu leta 2019 je v 14 državah članicah EU (vključno z Združenim kraljestvom) obratovalo 124 jedrskih reaktorjev, v štirih od teh držav članic pa so se gradili tudi novi. V primeru radiološkega izrednega dogodka je vloga Komisije omejena na upravljanje sistema ECURIE, saj so ureditve pripravljenosti in odzivanja na izredne razmere v nacionalni pristojnosti. Komisija je dopolnila sistem ECURIE z Evropsko radiološko platformo za izmenjavo podatkov (EURDEP), spletno platformo, ki omogoča, da so podatki o nadzoru obsevanosti skoraj v realnem času na voljo organom. Revizorji so menili, da je sistem v splošnem dobro deloval, čeprav bi bile mogoče nekatere izboljšave.

Revizorji so ugotovili, da sedanji okvir za izdajanje mnenj o skladnosti programov jedrskih naložb s Pogodbo Euratom ni bil posodobljen v skladu z najnovejšimi razvojem na področju politike, zakonodaje in tehnologije. Priporočili so tudi revizijo in krepitev postopkov za preverjanje učinkovitosti nacionalnih naprav za nadzor radioaktivnosti.

Pojasnila za urednike

Mednarodna zakonodaja na področju jedrske varnosti sloni na temeljnem načelu nacionalne obveznosti za varnost jedrskih objektov. Vlade so odgovorne za pravno urejanje jedrske varnosti, operaterji jedrskih naprav pa imajo končno odgovornost za varnost svojih naprav. Mednarodna agencija za atomsko energijo (IAEA) je svetovni medvladni forum za znanstveno in tehnično sodelovanje na področju jedrske energije.

V EU je bila leta 1957 s Pogodbo Euratom ustanovljena skupnost Euratom (Euratom), ki je ločen pravni subjekt, čeprav ima iste članice kot EU in jo upravljajo institucije EU. Skupnost Euratom je z direktivami določila temeljne standarde za varovanje zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi, ki nastanejo zaradi ionizirajočega sevanja.

Sodišče se je pri reviziji osredotočilo na dejavnosti Komisije v skladu s Pogodbo Euratom. Njegov namen ni bil, da bi preučilo mednarodni okvir za jedrsko varnost ali njegovo uporabo v državah članicah, niti da bi obravnavalo tehnične vidike jedrske varnosti.

Evropsko računsko sodišče je pred to revizijo že preučilo programe pomoči EU pri razgradnji jedrskih elektrarn v [Posebnem poročilu št. 22/2016](#).

Posebno poročilo št. 3/2020 – Komisija prispeva k jedrski varnosti v EU, vendar so potrebne posodobitve – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo

Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - T: (+352) 4398 45 547 / M: (+352) 691 553 547